

Nr 607

Av herr Larsson, Nils Theodor, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till taxeringsförordning, m. m.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 150 med förslag till taxeringsförordning m. m., vill undertecknad anföra följande.

Det är ostridigt att en viss underdeklaration förekommer. En effektivisering och utökning av taxeringsväsendet är därför nödvändig. Den underdeklaration som kan upptäckas genom en intensifierad deklarationsgranskning torde emellertid vara ganska obetydlig. Åtgärder måste i stället vidtagas för att åstadkomma en intensifierad granskning av de större rörelseidkarnas och de juridiska personernas räkenskaper. I 1955 års taxerings-sakkunnigas betänkande, som ligger till grund för propositionen, påvisas också att stora skatteintäkter kunna framtagas genom bokgranskningsverksamheten. Under sådana förhållanden framstår det som oriktigt att tillsätta 240—300 taxeringsassistenter med huvudsaklig uppgift att granska avlämnade självdeklarationer, medan det för revisionspersonalen föreslås en utökning med endast 25 tjänster. Det har visserligen förutsatts, att taxeringsassistenter skola kunna granska mindre rörelseidkares räkenskaper. Det torde emellertid endast i undantagsfall bliva möjligt att för dessa tjänster förvärva personer med tillräckliga kvalifikationer. Bokföringsgranskningen kräver nämligen synnerligen stora kunskaper i skatteförfattningarna samt god ekonomisk skolning och gott omdöme. Arbetet med att biträda taxeringsnämnderna och andra uppgifter torde även taga största delen av taxeringsassistenternas arbetstid i anspråk. Man kan alltså inte förvänta någon större ökning av antalet bokgranskningar genom tillkomsten av taxeringsassistenterna.

Slutsatsen blir alltså, att ett genomförande av förslaget i föreliggande form icke kommer att i någon betydande grad öka taxeringsmyndigheternas möjligheter att komma till rätta med förefintlig underdeklaration. Förslaget innebär i stället en omotiverad ökning av tjänstemannakåren med ty åtföljande stora utgifter för statsverket. Kostnaderna för genomförandet komma att bli mycket stora och sannolikt väsentligt överstiga beräknade 13,5 miljoner kronor.

Genom att begränsa antalet taxeringsassistenter till ett relativt fåtal kvalificerade tjänstemän, vilka kunna ställas till taxeringsnämndernas förfo-gande för utredningsarbete i mera svårbedömda ärenden, undviks ett alltför stort tjänstemannainflytande över taxeringsarbetet i första instans. Det

finns redan inom den nuvarande kåren av taxeringsnämndsordförande och kronoombud många personer som äro väl skickade att utföra arbetet med deklara-tionsgranskning utan biträde av taxeringsassistent.

Den effektivisering och utökning av bokgranskningsverksamheten som otvivelaktigt behövs kan icke komma till stånd med den obetydliga förstärkning av revisionspersonalen som föreslagits. En ytterligare ökning av den kvalificerade revisionspersonalen är därför nödvändig.

För att taxeringsassistenternas arbete skall bli effektivt är det nödvändigt, att någon kvalificerad person med erfarenhet av rörelsetaxering avdelas att leda och övervaka deras arbete. För att avlasta taxeringsintendenten och länsrevisorn synes denna uppgift lämpligen böra läggas på förste taxeringsrevisorn.

Att som skett i propositionen göra åtskillnad mellan revisionsuppgifter och processuella uppgifter torde icke vara förenligt med ett rationellt bedrivande av taxeringsarbetet. Har en taxeringsrevision utförts på rätt sätt, återstår praktiskt taget icke annat än att överlämna målet till avgörande. Enligt det system, som i praktiken vuxit fram och som väl allmänt tillämpas vid taxeringssektionerna, bör en taxeringsrevision vara allsidig och utmytna i ett preciserat förslag till taxering. Revisorn, som vid besök hos den skattskyldige fått en viss inblick i dennes förhållanden, torde för övrigt i regel vara bäst skickad att handlägga taxeringsfrågan. Även sedan revisionen avslutats måste granskningsmannen följa målet. Detta är även påkallat av den anledningen, att han för sitt arbete måste känna till beskattningsnämndernas och skattedomstolarnas inställning i såväl rätts- som bevisfrågor. Det förstnämnda är icke minst viktigt. Han måste givetvis veta vad som i utredningsavseende krävs i olika fall.

Om den som utför en revision får ställning som allmänt ombud i likhet med vad som föreslagits beträffande taxeringsinspektörerna — alltså tilldelas processuella uppgifter — innebär detta icke annat än att han, i stället för att framföra ett förslag, framställer ett yrkande om åsättande av taxering. Man måste nämligen ställa sig tvivlande till att revisionspersonalen skulle kunna vinna lättnad i sitt arbete genom att den processuella uppgiften tilldelas andra befattningshavare. Det kan i stället förutses, att dessa andra befattningshavare — även om de i sina yttranden endast åberopa vad som anförts i en granskningsberättelse — komma att få ett avsevärt arbete med att sätta sig in i målen. Det kan icke ligga i statsverkets intresse att på ett sådant sätt överorganisera handläggningen av mål, där taxeringsrevision skett. Icke heller ur rättssäkerhetssynpunkt finnes anledning till en sådan omständlig handläggning av dessa ärenden. Det bör framhållas att man för övriga mål icke föreslagit någon sådan dubbel genomgång. Betecknande är att tvenne organisationer representerande de mindre företagarna i sina remissyttrandena icke velat tillstyrka ett dylikt omständligt förfarande. Det kan skapa irritation hos de skattskyldiga. En

smidigare handläggning av målen medför dessutom en förkortning av processtiden, vilket också i hög grad ligger i de skattskyldigas intresse.

1950 års skattelagssakkunniga ha i sitt betänkande — SOU 1954:24 — föreslagit, att taxeringssektionen skulle utbrytas och bilda en särskild avdelning, skild från landskontoret i övrigt. 1955 års taxerings-sakkunniga ha emellertid redovisat en motsatt uppfattning, vilken i propositionen delas av departementschefen. Det bör göras åtskillnad mellan den personal som har att som allmänt ombud handlägga taxeringsmål och den som har att bedöma desamma. En utbrytning av taxeringssektionen bör därför komma till stånd. Därvid bör befattningen som taxeringsintendent bli sluttjänst. För närvarande sker rekryteringen till landskamrerare bland taxeringsintendenterna. Det kan icke vara lämpligt att till landskamrerare med uppgift att vara föredragande och opartisk ordförande i prövningsnämnden utses person med mångårig tjänst som taxeringsintendent. Ett förhinderande av en sådan befordringsgång skulle utan tvivel leda till ett ökat förtroende för prövningsnämnden.

Under hänvisning till det ovan anförda får undertecknad härmed hemställa,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 150 måtte besluta

att uttala att antalet taxeringsassistenttjänster, som skola nyinrättas, skall nedbringas väsentligt under det av departementschefen anförda antalet 240,

att i stället antalet revisionspersonaltjänster vid länsstyrelserna — förste taxeringsassistenter eller andra — ökas med det ytterligare antal tjänster, som vederbörande utskott efter övervägande kan finna lämpligt att föreslå,

att innehavare av vissa tjänster inom taxeringsrevisionen i enlighet med vad som ovan anförts måtte erhålla ställning såsom allmänt ombud, d. v. s. kunna tilldelas processuella uppgifter,

att taxeringssektionen måtte utbrytas och bilda en särskild avdelning, skild från landskontoret i övrigt,

att i övrigt måtte beaktas ovan framförda synpunkter samt

att vederbörande utskott måtte vidtaga de ändringar, som kunna föranledas därav.

Stockholm den 16 oktober 1956

Nils Theodor Larsson,
Hammarby